

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2012/28/EU IRÁNYELVE

(2012. október 25.)

az árva művek egyes megengedett felhasználási módjairól

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 53. cikke (1) bekezdésére, 62. és 114. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A tagállamokban letelepedett, nyilvánosan hozzáférhető könyvtárak, oktatási intézmények illetve múzeumok, valamint archívumok, mozgóképörökség-védelmi vagy hangzóörökség-védelmi intézmények és közszolgálati műsorszolgáltatók az európai digitális könyvtárak létrehozása céljából gyűjteményeik, illetve állományaik nagymértékű digitalizálásával foglalkoznak. Ezek hozzájárulnak Európa kulturális örökségének megőrzéséhez és népszerűsítéséhez, ami az európai digitális könyvtárak – köztük az Europeana – létrehozása szempontjából is fontos. A nyomtatott anyagok tömeges digitalizálására szolgáló, valamint az adatkeresési és -indexelési technológiák növelik a könyvtárak gyűjteményeinek hasznosíthatóságát a kutatásban. A nagyméretű online könyvtárak létrehozása megkönnyíti az olyan elektronikus kereső- és feltáráselemek használatát, amelyek a kutatók és a tudósok számára új kutatási forrásokat nyitnak meg, és amelyek hiányában az érintettek kénytelenek volnának hagyományosabb, analóg keresési módszerekkel beérni.
- (2) A tudás és az innováció belső piacon belüli szabad mozgása fontos elem a Bizottság „Európa 2020: Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája” című közleményében ismertetett Európa 2020 stratégián belül, amelynek kiemelt kezdeményezései között szerepel az európai digitális menetrend kidolgozása.
- (3) A Bizottság „Az európai digitális menetrend” című közleménye az európai digitális menetrend egyik kulcsintézkedéseként jelöli meg az olyan, szerzői vagy szomszédos jogi oltalom alá tartozó művek és egyéb védelem alatt álló teljesítmények digitalizálásának és terjesztésének megkönnyítésére irányuló jogi keret kialakítását, amelyeknek nincs ismert jogosultja, vagy amelyek jogosultja, ha ismert is, ismeretlen helyen tartózkodik –

úgynevezett árva művek. Ezen irányelv az árvamű-jogállás, illetve annak a jogosult felhasználókra nézve fennálló következményei, valamint az árva műnek minősülő művek vagy hangfelvételek megengedett felhasználási módjai jogi meghatározásának egyedi problémáját célozza.

- (4) Ez az irányelv nem érinti a tagállamokban kialakítás alatt álló azon konkrét megoldásokat, amelyek célja, hogy olyan tömeges digitalizálási kérdésekkel foglalkozzanak, mint például az ún. „kereskedelmi forgalomba nem kerülő” művek. Az ilyen megoldások figyelembe veszik a különböző típusú tartalmak és a különböző felhasználók sajátosságait, és a releváns érdekelt felek közötti megegyezésre építenek. Ezt a megközelítést követték a kereskedelmi forgalomba nem kerülő művek digitalizálására és hozzáférhetővé tételére vonatkozó alapelvekről szóló egyetértési megállapodásban is, amelyet az európai könyvtárak, szerzők, kiadók és közös jogkezelő szervezetek 2011. szeptember 20-án írtak alá, a Bizottság jelenlétében. Ez az irányelv nem érinti ezt az egyetértési megállapodást, amely felszólítja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy biztosítsák, hogy a felhasználók, jogosultak és a közös jogkezelő szervezetek közötti önkéntes alapú megállapodások, amelyek a bennük foglalt elvek alapján engedélyezik a kereskedelmi forgalomba nem kerülő művek használatát, részeseüljenek a követelményként előírt jogbiztonság előnyeiből nemzeti és határon átnyúló viszonylatban is.
- (5) A szerzői jog a kreatív iparág gazdasági alapját képezi, mivel serkenti az innovációt, a kreatív tevékenységet, a beruházást és az új alkotások létrejöttét. A művek tömeges digitalizálása és terjesztése tehát Európa kulturális öröksége megőrzésének egyik eszköze. A szerzői jog fontos eszköz annak biztosítására, hogy a kreatív ágazat ellenszolgáltatásban részesüljön munkájáért.
- (6) A jogosultaknak a műveik és egyéb, védelem alatt álló teljesítményeik többszörözésére és nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételére vonatkozó – az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel ⁽³⁾ harmonizált – kizárólagos jogai következtében egy mű vagy egyéb, védelem alatt álló teljesítmény digitalizálásához és hozzáférhetővé tételéhez a jogosult előzetes hozzájárulása szükséges.
- (7) Árva művek esetében a többszörözési vagy a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételi cselekményekhez ilyen előzetes hozzájárulás nem szerezhető.
- (8) Az árvamű-jogállás elismeréséről kialakult eltérő tagállami megközelítések akadályozhatják a belső piac

⁽¹⁾ HL C 376., 2011.12.22., 66. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2012. szeptember 13-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2012. október 4-i határozata.

⁽³⁾ HL L 167., 2001.6.22., 10. o.

működését, valamint az árva művek felhasználását és határokon átnyúló hozzáférhetőségét. A megközelítések különbözősége a kulturális tartalmat magukban foglaló áruk és szolgáltatások szabad mozgásának korlátozását is eredményezheti. Ezért helyénvaló gondoskodni e jogállás kölcsönös elismeréséről, mivel az minden tagállamban lehetővé fogja tenni az árva művekhez való hozzáférést.

- (9) Így különösen, közös megközelítést igényel az árva művek árvamű-jogállásának és megengedett felhasználási módjainak meghatározása annak érdekében, hogy a belső piacon garantált legyen a jogbiztonság az árva műveknek a nyilvánosan hozzáférhető könyvtárak, oktatási létesítmények, illetve múzeumok, valamint archívumok, mozgóképörökség-védelmi vagy hangzóörökség-védelmi intézmények és közszolgálati műsorszolgáltatók általi felhasználása tekintetében.
- (10) A közszolgálati műsorszolgáltatók állományában lévő és általuk előállított filmművészeti vagy audiovizuális alkotások, valamint hangfelvételek árva műveket is magukban foglalnak. Figyelemmel arra, hogy a műsorszolgáltatók annyiban különös szerepet töltenek be, hogy maguk is előállítanak hangfelvételeket és audiovizuális anyagokat, és hogy intézkedések elfogadására van szükség az árvamű-jelenség jövőbeli visszaszorítása érdekében, indokolt ezen irányelvnek a műsorszolgáltatók állományában lévő művek és hangfelvételek tekintetében történő alkalmazását időben behatárolni.
- (11) A közszolgálati műsorszolgáltatók állományában található és általuk előállított filmművészeti és audiovizuális műveket, valamint hangfelvételeket ezen irányelv alkalmazásában úgy kell tekinteni, hogy azok magukban foglalják azokat a filmművészeti és audiovizuális műveket, valamint hangfelvételeket, amelyek ilyen műsorszolgáltatók megbízásából azok vagy más, közös gyártásban részt vevő közszolgálati műsorszolgáltatók kizárólagos felhasználására készültek. Nem tartozhatnak ezen irányelv hatálya alá a közszolgálati műsorszolgáltatók archívumában található filmművészeti és audiovizuális művek, valamint hangfelvételek, amelyeket nem ilyen műsorszolgáltatók állítottak elő, illetve amelyek nem ilyen műsorszolgáltatók megbízásából készültek, hanem amelyek felhasználását e műsorszolgáltatók számára felhasználási szerződés alapján engedélyezték.
- (12) A nemzetközi udvariasság elve alapján indokolt, hogy ez az irányelv csak az először valamelyik tagállam területén kiadott vagy sugárzott művekre és hangfelvételekre, vagy kiadás hiányában az először valamelyik tagállam területén sugárzott művekre és hangfelvételekre legyen alkalmazandó, illetve kiadás vagy sugárzás hiányában olyanokra, amelyeket ezen irányelv kedvezményezettjei a jogosult beleegyezésével tettek a nyilvánosság számára hozzáférhetővé. Az utóbbi esetben ezen irányelv csak akkor alkalmazható, ha ésszerűen feltételezhető, hogy a jogosultak nem tiltakoznának az ezen irányelv értelmében megengedett felhasználási mód ellen.
- (13) Indokolt, hogy egy mű vagy hangfelvétel csak a mű vagy hangfelvétel jogosultjai, köztük a műbe vagy hangfelvételbe beágyazott vagy belefoglalt művek és egyéb, védelem alatt álló teljesítmények jogosultjai felkutatása

érdekében végzett jóhiszemű, gondos kutatás után minősüljön árva műnek. Indokolt a tagállamok számára lehetővé tenni annak előírását, hogy az ilyen gondos kutatást az ebben az irányelvben említett szervezetek vagy egyéb szervezetek folytassák le. Az ilyen egyéb szervezetek a gondos kutatásért mint szolgáltatásért díjat kérhetnek.

- (14) Indokolt az ilyen gondos jogosultkutatás vonatkozásában harmonizált megközelítésről rendelkezni a szerzői jog és a szomszédos jogok magas szintű védelmének biztosítására az Unióban. A gondos jogosultkutatásnak magában kell foglalnia a betekintést a művekről és az egyéb védelem alatt álló teljesítményekről információt szolgáltató forrásokba, amely forrásokat ezen irányelvvel összhangban az a tagállam határozza meg, ahol a gondos jogosultkutatást le kell folytatni. Ennek során a tagállamok hivatkozhatnak az i2010 digitális könyvtár kezdeményezés részeként létrehozott, digitális könyvtárakkal foglalkozó magas szintű munkacsoport körében kialakított gondos kutatásra vonatkozó közös irányelvekre.
- (15) A kutatások többszöri elvégzésének elkerülése érdekében indokolt, hogy a gondos jogosultkutatásra kizárólag abban a tagállamban kerüljön sor, ahol a művet vagy hangfelvételt először adták ki, illetve ha nem került sor kiadásra, akkor ahol azt először sugározták. Olyan filmművészeti vagy audiovizuális művek vonatkozásában, amelyek előállítójának központja vagy szokásos lakóhelye egy tagállamban van, a gondos jogosultkutatást abban a tagállamban kell lefolytatni. Olyan filmművészeti vagy audiovizuális művek esetében, amelyeket különböző tagállamokban letelepedett előállítók közösen állítottak elő, a gondos jogosultkutatást minden egyes ilyen tagállamban el kell végezni. Azon művek és hangfelvételek vonatkozásában, amelyeket kiadás vagy sugárzás hiányában ezen irányelv kedvezményezettjei a jogosult egyetértésével tettek a nyilvánosság számára hozzáférhetővé, a gondos jogosultkutatást annak a szervezetnek a letelepedési helye szerinti tagállamban kell lefolytatni, amely a művet vagy a hangfelvételt a jogosult egyetértésével a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tette. A műbe vagy hangfelvételbe beágyazott vagy belefoglalt művek és egyéb, védelem alatt álló teljesítmények jogosultjainak gondos kutatását abban a tagállamban kell lefolytatni, ahol a beágyazott vagy belefoglalt művet vagy egyéb, védelem alatt álló teljesítményt tartalmazó mű vagy hangfelvétel tekintetében a gondos kutatást végzik. A más országokban rendelkezésre álló információforrásokba történő betekintést is el kell végezni, ha valamely bizonyíték arra utal, hogy e más országokban is található releváns információk a jogosultakról. A gondos kutatások elvégzése többféle információt – így például kutatási adatot vagy kutatási eredményt – is eredményezhet. A kutatási adatokat iktatni kell annak érdekében, hogy az érintett szervezet alá tudja támasztani a kutatás gondosságát.
- (16) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az érintett szervezetek nyilvántartást vezessenek az általuk lefolytatott gondos jogosultkutatásokról, és hogy összegyűjtsék és a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tegyék – különösen a releváns információk online adatbázisokban történő rögzítése útján – az ilyen kutatások eredményeit, amelyek elsősorban minden olyan megállapítást tartalmaznak,

hogyan ezen irányelv értelmében egy mű vagy hangfelvétel árva műnek minősül-e, illetve tartalmazza a jogállás-megváltozásról és az árva művek ezen szervezetek által végzett felhasználási módjairól szóló információkat is. Figyelembe véve különösen a páneurópai dimenziót, és az erőfeszítések többszörözésének elkerülése végett helyénvaló rendelkezni az Unió számára egy olyan egységes online adatbázis létrehozásáról, amely ezeket az információkat tartalmazza, valamint annak a nyilvánosság számára történő, átlátható módon való hozzáférhetővé tételéről. Ez a gondos jogosultkutatásokat végző szervezet, valamint a jogosultak számára is lehetővé teheti, hogy könnyen hozzáférjenek ezen információkhoz. Az adatbázis fontos szerepet játszhat abban is, hogy megelőzze és véget vessen az esetleges szerzői jogi jogsértéseknek, különösen a művek és hangfelvételek árvamű-jogállásában bekövetkezett változások esetén. A 386/2012/EU rendelet⁽¹⁾ alapján a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (a továbbiakban: a Hivatal) bizonyos feladatokra és tevékenységekre kap megbízást, amelyeket saját költségvetési eszközeiből finanszíroz azzal a céllal, hogy megkönnyítse és támogassa a nemzeti hatóságok, a versenyszféra és az uniós intézmények tevékenységeit a szellemi tulajdonjogok megsértése elleni harcban, beleértve azok megsértésének megelőzését is.

Az említett rendelet 2. cikke (1) bekezdésének g) pontja szerint az említett feladatok magukban foglalják különösen azon mechanizmusok biztosítását, amelyek segítenek javítani az érintett tagállamok hatóságai közötti releváns információk online cseréjét, valamint az e hatóságok közötti együttműködés előmozdítását. Következésképpen az ezen irányelvben említett árva művekkel kapcsolatos információkat tartalmazó európai adatbázis létrehozatalát és vezetését helyénvaló a Hivatalra bízni.

- (17) Egy adott műnek vagy hangfelvételnek több jogosultja is lehet, és a művek és hangfelvételek is magukban foglalhatnak más műveket vagy egyéb, védelem alatt álló teljesítményeket. Indokolt, hogy ez az irányelv ne érintse az ismert és ismert helyen tartózkodó jogosultak jogait. Ha legalább egy jogosult személye és tartózkodási helye ismert, a művet vagy hangfelvételt nem lehet árva műnek tekinteni. Ezen irányelv kedvezményezettjei számára csak akkor lehet megengedni egy olyan mű vagy hangfelvétel felhasználását, amelynek egy vagy több jogosultja ismeretlen vagy ismeretlen helyen tartózkodik, ha azok a jogosultak, akiknek személye és tartózkodási helye ismert, engedélyezik számukra a 2001/29/EK irányelv 2., illetve 3. cikkének hatálya alá tartozó, többszörözési és a nyilvánosság számára való hozzáférhetővé tételi cselekményeket, beleértve azon művek és egyéb védelem alatt álló teljesítmények jogosultjait, amelyeket a művekbe vagy a hangfelvételekbe ágyaztak vagy foglaltak. Azon jogosultak, akiknek személye és tartózkodási helye ismert, ezen engedélyt csak az őket magukat megillető jogok tekintetében

adhatják meg, vagy azért, mert ezek saját jogaik, vagy azért, mert a jogokat átruházták rájuk, és ennek megfelelően ezen irányelv alapján nem engedélyezhetik a felhasználást az ismeretlen és ismeretlen helyen tartózkodó jogosultak nevében. Ennek megfelelően, amikor korábban ismeretlen és ismeretlen helyen tartózkodó jogosultak lépnek fel, hogy a műveken vagy hangfelvételeken fennálló jogaikat érvényesítsék, a mű vagy hangfelvétel kedvezményezettjei általi jogszerű felhasználása csak akkor folytatódhat, ha a jogosultak a jogaikkal kapcsolatban ahhoz a 2001/29/EK irányelvnek megfelelően engedélyüket adják.

- (18) A jogosultaknak biztosítani kell azt a jogot, hogy megszüntethessék az árvamű-jogállást, amennyiben a művön vagy egyéb védelem alatt álló teljesítményen fennálló joguk érvényesítése céljából fellépnek. Azon jogosultak, akik megszüntették egy mű vagy egyéb, védelem alatt álló teljesítmény árvamű-jogállását, méltányos díjazásban kell, hogy részesüljenek a művük vagy egyéb védelem alatt álló teljesítményük ezen irányelv szerinti felhasználásáért, amelyet az a tagállam határoz meg, amelyben az árva művet felhasználó szervezet letelepedett. A tagállamok szabadon határozhatják meg azokat a körülményeket, amelyek alapján ilyen díjazás kifizetésének helye van, beleértve azon időpontot, amikor a kifizetés esedékessé válik. A méltányos díjazás lehetséges mértékének megállapítása érdekében kellő figyelmet kell fordítani többek között a tagállamok kultúrát népszerűsítő célkitűzéseire, az adott szervezetnek az olyan közérdekű feladataival kapcsolatos céljai eléréséhez végzett felhasználás nem kereskedelmi jellegére, mint például tanulás népszerűsítése és a kultúra terjesztésének előmozdítása, továbbá a jogosultaknak esetlegesen okozott hátrányra.
- (19) Ha valamely művet vagy hangfelvételt nem gondosan elvégzett kutatást követően tévesen minősítettek árvának, továbbra is rendelkezésre állnak a tagállami jogszabályokban foglalt, a szerzői jogi jogsértések esetére vonatkozó nemzeti rendelkezéseknek és az uniós jognak megfelelő jogorvoslatok.
- (20) A tanulás és a kultúra népszerűsítésének előmozdítása érdekében a tagállamoknak a 2001/29/EK irányelv 5. cikkében előírtakon kívül is rendelkezniük kell kivételtől vagy korlátozásról. Ennek a kivételnek vagy korlátozásnak lehetővé kell tennie bizonyos – a 2001/29/EK irányelv 5. cikke (2) bekezdésének c) pontjában említett – szervezetek, valamint a nonprofit alapon működő mozgóképörökség-védelmi vagy hangzóörökség-védelmi intézmények és a közszolgálati műsorszolgáltatók számára, hogy az árva műveket az említett irányelv értelmében többszörözzék és a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tegyék, feltéve, hogy ez a felhasználás közérdekű feladataik ellátását, különösen a gyűjtemények, többek között a digitális gyűjtemények megőrzését és helyreállítását, valamint művelődési és oktatási célú hozzáférhetőségét szolgálja. Ezen irányelv alkalmazásában a mozgóképörökség-védelmi vagy hangzóörökség-védelmi intézményeknek azokat a szervezeteket kell magukban foglalniuk, amelyeket a tagállamok a kulturális örökségük részét képező filmek és egyéb audiovizuális művek vagy hangfelvételek összegyűjtésére, nyilvántartására, megőrzésére és helyreállítására jelölnek

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 386/2012/EU rendelete (2012. április 19.) a Belső Piaci Harmonizációs Hivatalnak (védjegyek és formatervezési minták) a szellemi tulajdonjogok érvényesítésével kapcsolatos feladatokkal, ideértve a közszféra és a magánszektor képviselőinek a szellemi tulajdoni jogsértések európai megfigyelőközpontjaként történő összehívásával való megbízásáról (HL L 129., 2012.5.16., 1. o.).

ki. Ezen irányelv alkalmazásában a közszolgálati műsorszolgáltatóknak azokat a műsorszolgáltatókat kell magukban foglalniuk, amelyek az egyes tagállamok által elfogadott, meghatározott és megszervezett közszolgálati feladatot látnak el. Az irányelv által az árva művek felhasználásának engedélyezése tekintetében meghatározott kivétel vagy korlátozás nem sérti a 2001/29/EK irányelv 5. cikkében meghatározott kivételeket és korlátozásokat. Ezek kizárólag olyan különleges esetekben alkalmazhatók, amelyek nem sérelmesek a mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény rendes felhasználására, és indokolatlanul nem károsítják a jogosult jogos érdekeit.

- (21) A digitalizálás ösztönzése érdekében ezen irányelv kedvezményezettjei számára lehetővé kell tenni, hogy bevételre tegyenek szert az árva művek ezen irányelv szerinti felhasználásából a közérdekű feladatokkal kapcsolatos célok megvalósítása érdekében, többek között a köz- és a magánszféra közötti partnerségi megállapodások keretében.
- (22) Az európai kulturális örökség digitalizálásának előmozdításában szerepet játszhatnak a szerződéses megállapodások, vagyis a nyilvánosan hozzáférhető könyvtárak, oktatási létesítmények, illetve múzeumok, valamint archívumok, mozgóképörökség-védelmi vagy hangzóörökség-védelmi intézmények és közszolgálati műsorszolgáltatók számára meg kell engedni, hogy – az ezen irányelvvvel megengedett felhasználási módok céljából – kereskedelmi partnerekkel megállapodásokat kössenek az árva művek digitalizálása és a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétele érdekében. E megállapodások keretében ezek a partnerek pénzügyi hozzájárulást nyújthatnak. Az ilyen megállapodásoknak nem szabad korlátozniuk ezen irányelv kedvezményezettjeit az árva művek felhasználásában, és nem ruházhatják fel a kereskedelmi partnert az árva művek felhasználásának ellenőrzésére vagy azok felhasználására irányuló hatáskörrel.
- (23) Annak előmozdítása érdekében, hogy az uniós polgárok hozzáférjenek Európa kulturális örökségéhez, biztosítani kell azt is, hogy az egyik tagállamban digitalizált és a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tett árva műveket a többi tagállamban is hozzáférhetővé lehessen tenni. Indokolt, hogy azok a nyilvánosan hozzáférhető könyvtárak, oktatási intézmények, illetve múzeumok, valamint archívumok, mozgóképörökség-védelmi vagy hangzóörökség-védelmi intézmények és közszolgálati műsorszolgáltatók, amelyek közérdekű feladataik ellátása céljából árva művet használnak fel, az árva művet a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tehessék más tagállamokban.
- (24) Ez az irányelv nem érinti a jogkezelésre, így a kiterjesztett hatályú közös engedélyezés, a képviselőlet vagy az átruházás törvényes vélelmére, a közös jogkezelésre, vagy hasonló rendelkezésekre, valamint ezek kombinációjára – többek között a tömeges digitalizálásra – vonatkozó tagállami rendelkezéseket.
- (25) Mivel ezen irányelv célját, nevezetesen az árva művek felhasználása tekintetében biztosítandó jogbiztonságot a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az – az árva művek felhasználására irányadó szabályok egységességének igénye folytán – uniós szinten jobban

megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubsidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Tárgy és hatály

(1) Ez az irányelv az árva művek felhasználásának a tagállamokban letelepedett, nyilvánosan hozzáférhető könyvtárak, oktatási intézmények, illetve múzeumok, valamint archívumok, mozgóképörökség-védelmi vagy hangzóörökség-védelmi intézmények és közszolgálati műsorszolgáltatók által a közérdekű feladatokkal kapcsolatos célok elérése érdekében végzett egyes módjaira vonatkozik.

(2) Ez az irányelv alkalmazandó:

- a) könyv, folyóirat, hírlap, magazin vagy egyéb írásmű formájában kiadott művekre, amelyek nyilvánosan hozzáférhető könyvtárak, oktatási intézmények, illetve múzeumok, valamint archívumok, illetve mozgóképörökség-védelmi vagy hangzóörökség-védelmi intézmények gyűjteményében találhatók;
- b) filmművészeti vagy audiovizuális művekre és hangfelvételekre, amelyek nyilvánosan hozzáférhető könyvtárak, oktatási intézmények, illetve múzeumok, valamint archívumok, illetve mozgóképörökség-védelmi vagy hangzóörökség-védelmi intézmények gyűjteményében találhatók; és
- c) közszolgálati műsorszolgáltatók által 2002. december 31-ig vagy aznap előállított és azok archívumaiban található filmművészeti vagy audiovizuális művekre és hangfelvételekre,

amelyek szerzői vagy szomszédos jogi oltalom alatt állnak, és amelyeket egy tagállamban adnak ki, vagy kiadás hiányában sugároznak először.

(3) Ez az irányelv azokra a (2) bekezdésben említett művekre és hangfelvételekre is vonatkozik, amelyeket nem adtak ki, és nem sugároztak, hanem amelyeket a jogosultak egyetértésével az (1) bekezdésben említett szervezetek tettek a nyilvánosság számára hozzáférhetővé, feltéve, hogy okkal feltételezhető, hogy a jogosultak nem tiltakoznának a 6. cikk szerinti felhasználások ellen. A tagállamok korlátozhatják e bekezdés alkalmazását olyan művekre és hangfelvételekre, amelyeket 2014. október 29. előtt helyeztek el az említett szervezeteknél.

(4) Ez az irányelv a (2) és (3) bekezdésben említett művekbe vagy hangfelvételekbe ágyazott vagy foglalt, illetve azok szerves részét képező művekre és egyéb, védelem alatt álló teljesítményekre is vonatkozik.

(5) Ez az irányelv nem érinti a nemzeti szintű jogkezelésre vonatkozó rendelkezéseket.

2. cikk

Árva művek

(1) Egy mű vagy egy hangfelvétel akkor minősül árva műnek, ha – a 3. cikk szerinti gondos jogosultkutatás lefolytatását és rögzítését követően – a mű vagy hangfelvétel valamennyi jogosultja ismeretlen, vagy ha egy vagy több jogosult ismert ugyan, de mindegyikük ismeretlen helyen tartózkodik.

(2) Ha egy műnek vagy hangfelvételnek több jogosultja van, de – a 3. cikkel összhangban lefolytatott és rögzített gondos jogosultkutatást követően – a jogosultak közül nem mindegyik ismert, vagy ha ismertek is ugyan, de nem mindegyikük tartózkodási helye ismert, akkor a mű vagy hangfelvétel ezen irányelvvel összhangban felhasználható, feltéve, hogy az ismert és ismert helyen tartózkodó jogosultak az őket megillető jogokkal kapcsolatban engedélyezték az 1. cikk (1) bekezdésében említett szervezetek számára a 2001/29/EK irányelv 2., illetve 3. cikkének hatálya alá tartozó többszörözési és a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételi cselekményeket.

(3) A (2) bekezdés nem érinti az ismert és ismert helyen tartózkodó jogosultak műveivel és hangfelvételeivel kapcsolatos jogokat.

(4) Az 5. cikk értelemszerűen alkalmazandó az olyan jogosultakra, akiknek személye a (2) bekezdésben említett művekkel kapcsolatosan ismeretlen és ismeretlen helyen tartózkodnak.

(5) Az irányelv nem érinti a név nélkül vagy felvett név alatt szereplő művekre vonatkozó nemzeti rendelkezéseket.

3. cikk

Gondos jogosultkutatás

(1) Annak megállapítása céljából, hogy egy mű vagy hangfelvétel árva műnek minősül-e, az 1. cikk (1) bekezdése szerinti szervezetek gondoskodnak arról, hogy minden ilyen mű vagy egyéb, védelem alatt álló teljesítmény esetében jóhiszemű és gondos jogosultkutatásra kerüljön sor az adott mű és az egyéb, védelem alatt álló teljesítmény típusára vonatkozó, megfelelő források igénybevétele révén. A gondos jogosultkutatásnak meg kell előznie a mű vagy a hangfelvétel felhasználását.

(2) Az egyes szóban forgó mű- vagy hangfelvétel-típusok esetében megfelelő forrásokat – a jogosultakkal és a felhasználókkal egyeztetve – az egyes tagállamok határozzák meg, és azoknak magukban kell foglalniuk legalább a mellékletben felsorolt releváns forrásokat.

(3) A gondos jogosultkutatást az első kiadás, illetve kiadás hiányában az első sugárzás szerinti tagállam területén végzik, kivéve olyan filmművészeti vagy audiovizuális művek vonatkozásában, amelyek előállítójának központja vagy szokásos lakóhelye egy tagállamban van, amely esetben a gondos jogosultkutatást a központ vagy szokásos tartózkodási hely szerinti tagállamban végzik.

Az 1. cikk (3) bekezdésében említett esetben a gondos jogosultkutatást abban a tagállamban végzik, amelyben a művet vagy hangfelvételt a jogosult hozzájárulásával a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tevő szervezet letelepedett.

(4) Más országokban rendelkezésre álló információforrásokat is igénybe kell venni, ha arra utaló bizonyíték merül fel, hogy más országokban is található releváns információk a jogosultakról.

(5) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy az 1. cikk (1) bekezdésében említett szervezetek nyilvántartást vezessenek az általuk elvégzett gondos kutatásokról, valamint arról, hogy az említett szervezetek az illetékes nemzeti hatóságoknak megadják a következő információkat:

- a) az e szervezetek által elvégzett gondos kutatások eredményei, amelyek alapján arra a következtetésre jutottak, hogy egy mű vagy hangfelvétel árva műnek minősül;
- b) az árva művek e szervezetek általi, ezen irányelvvel összhangban való felhasználása;
- c) a szervezetek által felhasznált művek és hangfelvételek árvamű-jogállásában az 5. cikk szerint bekövetkezett változás;
- d) az érintett szervezet releváns kapcsolattartási információi.

(6) A tagállamok megteszik a szükséges lépéseket annak biztosítása érdekében, hogy az (5) bekezdésben említett információt egy, a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (a továbbiakban: a Hivatal) által a 386/2012/EU rendelettel összhangban létrehozott nyilvánosan hozzáférhető egységes online adatbázisban rögzítsék. Ebből a célból ezt az információt haladéktalanul továbbítják a Hivatalnak, amint azt az 1. cikk (1) bekezdésében említett szervezetektől megkapták.

4. cikk

Az árvamű-jogállás kölcsönös elismerése

A 2. cikk alapján valamelyik tagállamban árva műnek tekintett mű vagy hangfelvétel valamennyi tagállamban árva műnek tekintendő. Az a mű vagy hangfelvétel ezen irányelvvel összhangban valamennyi tagállamban felhasználható és hozzáférhető. Ez a 2. cikk (2) bekezdésében említett művekre és hangfelvételekre is alkalmazandó az ismeretlen vagy ismeretlen helyen tartózkodó jogosultak jogai tekintetében.

5. cikk

Az árvamű-jogállás megszüntetése

A tagállamok biztosítják, hogy az árva műnek minősített mű vagy hangfelvétel jogosultjának bármikor lehetősége legyen a saját jogai tekintetében az árvamű-jogállást megszüntetni.

6. cikk

Árva művek megengedett felhasználási módjai

(1) A tagállamok rendelkeznek a 2001/29/EK irányelv 2., illetve 3. cikkében biztosított többszörözési és a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételi jogokra vonatkozó kivételtől vagy korlátozástól, annak biztosítása érdekében, hogy az 1. cikk (1) bekezdésében említett szervezetek a gyűjteményükben megtalálható árva műveket a következő módokon felhasználhassák:

a) az árva műnek a 2001/29/EK irányelv 3. cikke szerinti a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétele révén;

b) a 2001/29/EK irányelv 2. cikke szerinti többszörözési cselekmények révén, amelynek célja digitalizálás, hozzáférhetővé tétel, indexelés, katalógizálás, megőrzés vagy helyreállítás.

(2) Az 1. cikk (1) bekezdésében említett szervezetek e cikk (1) bekezdésével összhangban kizárólag a – különösen a gyűjteményükben található művek és hangfelvételek megőrzését és helyreállítását, valamint művelődési és oktatási célú hozzáférhetőségét szolgáló – közérdekű feladataikkal kapcsolatos célokra használhatnak fel árva műveket. A szervezetek a felhasználás során kizárólag annak érdekében érhetnek el bevételt, hogy az árva művek digitalizálásával és az árva művek nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételével kapcsolatos költségeiket fedezzék.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy az 1. cikk (1) bekezdésében említett szervezetek árva művek felhasználása esetén feltüntessék az ismert szerzők és egyéb jogosultak nevét.

(4) Ez az irányelv nem érinti az e szervezetek által közérdekű feladataik teljesítése keretében gyakorolható szerződéskötési szabadságot, különösen a köz- és a magánszféra közötti partnerségi megállapodások tekintetében.

(5) A tagállamok előírják, hogy azok a jogosultak, akik megszüntették műveik vagy egyéb, védelem alatt álló teljesítményeik árvamű-jogállását, méltányos díjazásban kell, hogy részesüljenek a művüknek vagy egyéb védelem alatt álló teljesítményüknek az 1. cikk (1) bekezdésében említett szervezetek által e cikk (1) bekezdésével összhangban való felhasználásáért. A tagállamok szabadon határozhatják meg azokat a körülményeket, amelyek esetén ilyen díjazás fizetésének helye van. A díjazás mértékét az uniós jog által meghatározott keretek között azon tagállam joga határozza meg, amelyben a szóban forgó árva művet felhasználó szervezet letelepedett.

7. cikk

Egyéb jogi rendelkezések további alkalmazása

Ez az irányelv nem érinti a különösen a szabadalmi jogokra, a védjegyekre, a formatervezési és használati mintákra, a félvezető termékek topográfijára, a tipográfiai jelekre, a feltételes hozzáférésre, a másorsugárzó szolgáltatások kábeleikhez való hozzáférésre, a nemzeti kincsek védelmére, a kötelességteljesítéssel kapcsolatos követelményekre, a versenykorlátozó magatartással és a tisztességtelen versennyel kapcsolatos szabályokra, az üzleti titokra, a biztonságra, a titok- és az adatvédelemre és a magánélet védelmére, a közérdekű dokumentumokhoz való hozzáférésre, a szerződési jogra, valamint a sajtószabadsággal és a médiában érvényesülő véleménynyilvánítási szabadsággal kapcsolatos szabályokra vonatkozó rendelkezéseket.

8. cikk

Időbeli alkalmazás

(1) Ez az irányelv valamennyi olyan, az 1. cikkben említett mű és hangfelvétel vonatkozásában alkalmazandó, amely 2014.

október 29-én vagy azt követően a tagállam szerzői jogi szabályozása alapján védelemben részesül.

(2) Ez az irányelv nem érinti a 2014. október 29. előtt létrejött jogi aktusokat és szerzett jogokat.

9. cikk

Átültetés a nemzeti jogba

(1) A tagállamok legkésőbb 2014. október 29-ig hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul megküldik a Bizottságnak.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

10. cikk

Felülvizsgálati záradék

A Bizottság folyamatosan nyomon követi a jogokra vonatkozó információforrások alakulását, és 2015. október 29-ig, majd ezt követően egyéves időközönként jelentést nyújt be annak lehetőségéről, hogy az irányelv hatályát kiterjesszék olyan kiadókra, művekre és egyéb, védelem alatt álló teljesítményekre, amelyekre az jelenleg nem terjed ki, különösen az önálló műként létező fényképekre és egyéb képekre.

A Bizottság a digitális könyvtárak területén bekövetkezett fejleményekre figyelemmel 2015. október 29-ig jelentést terjeszt az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elé ezen irányelv alkalmazásáról.

Amennyiben – különösen a belső piac működésének biztosítása érdekében – szükséges, a Bizottság ezen irányelv módosítására irányuló javaslatokat terjeszt elő.

Ha egy tagállamnak alapos indoka van úgy vélni, hogy ezen irányelv végrehajtása akadályozza az 1. cikk (5) bekezdésében említett jogkezeléssel kapcsolatos valamely nemzeti rendelkezést, akkor az összes releváns bizonyítékkal együtt felhívhatja erre a Bizottság figyelmét. A Bizottság figyelembe veszi ezeket a bizonyítékokat az e cikk második bekezdésben említett jelentés elkészítése, valamint annak értékelése során, hogy szükséges-e az irányelv módosítására irányuló javaslatokat előterjeszteni.

11. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

12. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Strasbourgban, 2012. október 25-én.

az Európai Parlament részéről

az elnök

M. SCHULZ

a Tanács részéről

az elnök

A. D. MAVROYIANNIS

MELLÉKLET

A 3. cikk (2) bekezdésében említett források a következőket tartalmazzák:

1. kiadott könyvek esetében:

- a) a kötelezpéldány-állomány, a könyvtári katalógusok, valamint a könyvtárak és egyéb intézmények által vezetett jegyzékek;
- b) a kiadók és szerzők szövetségei az adott országban;
- c) a meglévő adatbázisok és nyilvántartások, a WATCH (Writers, Artists and their Copyright Holders) és az ISBN (International Standard Book Number), valamint a nyomtatásban lévő könyvekre vonatkozó adatbázisok;
- d) az érintett közös jogkezelő szervezetek – különösen a többszörözési jogokat kezelő szervezetek – adatbázisai;
- e) többféle adatbázist és nyilvántartást egyesítő források, köztük a VIAF (Virtual International Authority Files) és az ARROW (Accessible Registries of Rights Information and Orphan Works);

2. hírlapok, magazinok, folyóiratok és időszaki kiadványok esetében:

- a) az időszaki kiadványok ISSN azonosító száma (International Standard Serial Number);
- b) a könyvtári állományok és gyűjtemények indexei és katalógusai;
- c) a kötelezpéldány-állomány;
- d) a kiadók, valamint a szerzők és újságírók szövetségei az adott országban;
- e) az érintett közös jogkezelő szervezetek adatbázisai, beleértve a többszörözési jogokat kezelő szervezetekéit is;

3. vizuális alkotások esetében, beleértve a képzőművészeti és a fotóművészeti alkotásokat, az illusztrációkat, a tervezőművészeti és az építészeti alkotásokat, valamint az utóbbi művek vázlatait és az egyéb, könyvekben, folyóiratokban, hírlapokban és magazinokban vagy egyéb kiadványokban megjelent ilyen műveket is:

- a) az 1. és a 2. pontban említett források;
- b) az érintett közös jogkezelő szervezetek – különösen a vizuális művészeti alkotásokkal foglalkozó szervezetek – adatbázisai, beleértve a többszörözési jogokat kezelő szervezetekéit is;
- c) adott esetben a képügynökségek adatbázisai;

4. audiovizuális művek és hangfelvételek esetében:

- a) a kötelezpéldány-állomány;
 - b) az előállítók szövetségei az adott országban;
 - c) a mozgóképörökség-védelmi vagy hangzóörökség-védelmi intézmények és a nemzeti könyvtárak adatbázisai;
 - d) a megfelelő szabványokat és azonosítókat – például az audiovizuális művek ISAN (International Standard Audio-visual Number) azonosító számát, a zeneművek ISWC (International Standard Musical Work Code) kódját és a hangfelvételek ISRC (International Standard Recording Code) kódját – alkalmazó adatbázisok;
 - e) az érintett közös jogkezelő szervezetek – különösen a szerzőkkel, az előadóművészekkel, valamint a hangfelvételek és audiovizuális művek előállítóival foglalkozó szervezetek – adatbázisai;
 - f) a közreműködőknek a mű csomagolásán feltüntetett névsora és az ott megjelenő más információk;
 - g) a jogosultak egy külön kategóriájába sorolt egyéb érintett szövetségek adatbázisai.
-